

ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

เขตการค้าเสรี (Free Trade Area-FTA) เป็นรูปแบบหนึ่งของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาษีศุลกากรและอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างกันภายในกลุ่ม การรวมกลุ่มดังกล่าวมีรากฐานมาจากแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่า “ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นสูงสุดเมื่อประเทศต่างๆ ผลิตสินค้าที่ตนมีต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้ว นำสินค้าเหล่านั้นมาค้าขายแลกเปลี่ยนกัน”

การเปิดเขตการค้าเสรีของไทยมีทั้งแบบพหุภาคี (Multilateral) และแบบทวิภาคี (Bilateral) แบบพหุภาคี เช่น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) แบบทวิภาคีไทยเปิดเจรจามาแล้ว 8 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีอเมริกา และบราซิล นอกจากนี้ยังมีการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างกลุ่มประเทศกับอีกประเทศหนึ่ง เช่น อาเซียน-จีน (ASEAN-China Free Trade Agreement : ACFTA) อาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP) อาเซียน-ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (ASEAN-Australia- New Zealand Free Trade Agreement : AANZFTA) เป็นต้น

ไทยมีความตกลงเขตการค้าเสรีกับออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement : TAFTA) และนิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership : TNZCEP) อยู่แล้ว แต่ต้องจัดทำ AANZFTA อีก ทั้งนี้เนื่องมาจากรัฐมนตรีเศรษฐกิจของประเทศภาคีอาเซียนและรัฐมนตรีการค้าออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เห็นชอบให้มีการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยความตกลงดังกล่าวจะเป็นผลดีต่ออาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมือง และการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจานั้นจะต้องมีประเทศภาคีอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ เข้าร่วมเจรจา ไทยในฐานะประเทศภาคีหนึ่งของอาเซียนจึงได้เข้าร่วมเจรจาเพื่อทำความตกลงเขตการค้าเสรี AANZFTA ด้วย ซึ่งภายใต้ความตกลงนี้ไทยจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มเติมจากที่ได้รับภายใต้ TAFTA และ TNZCEP ตลอดจนจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกปัจจุบัน

หลังจากการจัดทำ AANZFTA แล้วย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของไทย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของ AANZFTA โดยเปรียบเทียบกับความตกลงการค้าเสรีอื่นๆ ของไทยที่มีผลใช้บังคับแล้ว ได้แก่ AFTA TAFTA และ TNZCEP ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกในอนาคต ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และระหว่างไทยกับออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

ความสัมพันธ์ทางการค้าสินค้าระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในปี 2549 อาเซียนเป็นตลาดส่งออกสำคัญเป็นลำดับที่ 3 ของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ในทางตรงข้าม ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญเป็นลำดับที่ 7 ของอาเซียน โดยอาเซียนได้ดุลการค้าจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ในภาพรวมมากกว่า 14,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การค้าสินค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2549 ไทยได้ดุลการค้าจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มากกว่า 1,150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความ TAFTA โดยผู้ส่งออกไทยใช้สิทธิประโยชน์จาก TAFTA (โดยขอใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์) เป็นมูลค่า 2,746 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 63 ของมูลค่าสินค้าส่งออกไปยังออสเตรเลียทั้งหมดของไทย ในขณะที่ไทยใช้สิทธินำเข้าภายใต้ TAFTA มีมูลค่าถึง 1,292 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 38 ของมูลค่านำเข้าของไทยจากออสเตรเลียทั้งหมด

สินค้านำเข้าส่งออกของไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเสริมกันทางการค้า (Trade Complementarity) มากกว่าสินค้าที่เป็นคู่แข่งทางการค้า (Trade Competitiveness) เช่น ไทยส่งออกเครื่องปรับอากาศและยานยนต์ ขณะที่ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ส่งออกสินค้าประเภทแร่ นมผงและฝ้าย

2. ตารางสำคัญภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

2.1 การเปิดเสรีการค้าสินค้า

2.1.1 ภายใต้ AANZFTA ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เสนอยกเลิกภาษีนำเข้าสินค้ารวมร้อยละ 96 ของรายการสินค้าทั้งหมด ภายในปี 2558 และ 2560 ตามลำดับ ในขณะที่ไทยเสนอผูกพันการลดภาษีภายใต้กรอบที่ได้ตกลงไว้ใน AFTA TAFTA และ TNZCEP

2.1.2 รายการสินค้าที่ไทยได้ประโยชน์ทางภาษีเพิ่มเติมจาก AANZFTA เมื่อเปรียบเทียบกับ TAFTA โดยใน TAFTA สินค้าในกลุ่มรองเท้า เคมีภัณฑ์ ชิ้นส่วนยานยนต์ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า สิ่งทอ บางรายการ อัตราภาษีนำเข้าของออสเตรเลียจะลดเป็นศูนย์ในปี 2553 ส่วนใน AANZFTA สินค้าในกลุ่มรองเท้า ชิ้นส่วนยานยนต์ สิ่งทอบางรายการจะลดภาษีเป็นศูนย์ทันที

2.1.3 รายการสินค้าที่ไทยได้ประโยชน์ทางภาษีเพิ่มเติมจาก AANZFTA เมื่อเทียบกับ TNZCEP โดย TNZCEP สินค้าในกลุ่มเครื่องหนัง กระเป๋าหนัง เข็มขัด กระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือ เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า อัตราภาษีนำเข้าของนิวซีแลนด์จะลดเป็นศูนย์ภายในปี 2558 ขณะที่ AANZFTA สินค้าในกลุ่มเครื่องหนัง กระเป๋าหนัง เข็มขัด กระเป๋าเดินทาง กระเป๋าถือและเครื่องนุ่งห่มบางรายการ จะลดเป็นศูนย์ทันที

2.1.4 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ AANZFTA เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกได้ถิ่นกำเนิดสินค้าง่ายกว่าในกรณีของ TAFTA และ TNZCEP เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกในประเทศภาคีสามารถนำเข้าวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เพื่อสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ทุกกลุ่มสินค้า

2.2 การเปิดเสรีการค้าบริการ

ไทยดำเนินการตามกรอบความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการขององค์การการค้าโลก (GATS) โดยระบุเฉพาะสาขาที่ต้องการเปิดเสรี (Positive List Approach) พร้อมกำหนดเงื่อนไขให้เป็นการเปิดเสรีในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยประเทศภาคีเสนอเปิดตลาดตามความพร้อมของตน ซึ่งการค้าบริการตามลักษณะของการให้บริการ (Modes of Supply) มี 4 รูปแบบ ดังนี้

2.2.1 รูปแบบที่ 1 การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross Border Supply) ไทยเสนอไม่ผูกพัน (unbound) ในสาขาบริการส่วนใหญ่ของประเทศ หรือหากมีข้อผูกพันก็จะมีกำหนดเงื่อนไข

2.2.2 รูปแบบที่ 2 การบริโภคในต่างแดน (Consumption Aboard) ไทยเสนอเปิดเสรีแบบไม่มีข้อจำกัด เนื่องจากในทางปฏิบัติการห้ามมิให้บุคคลเดินทางไปใช้บริการในต่างประเทศเป็นการขัดกับเสรีภาพส่วนบุคคล

2.2.3 รูปแบบที่ 3 บริษัทต่างชาติเข้าไปประกอบกิจการในประเทศคู่ค้า (Commercial Presence) ซึ่งแต่ละประเทศต่างก็ให้การคุ้มครองผู้ให้บริการภายในประเทศ โดยการจำกัดรูปแบบของธุรกิจที่สามารถเข้ามาแข่งขันกับธุรกิจในประเทศ

2.2.4 รูปแบบที่ 4 การเคลื่อนย้ายบุคลากร (Movement of Natural Persons) คือการเข้ามาพำนักชั่วคราวในประเทศเพื่อให้บริการ โดยกำหนดเงื่อนไขให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ทั่วไปว่าด้วยคนเข้าเมือง (Immigration Regulations) และกฎเกณฑ์การจ้างงาน (Employment Regulations) ซึ่งภายใต้ AANZFTA ไทยเสนอผูกพันให้บุคคลธรรมดาชาวต่างชาติ 2 ประเภทสามารถเข้ามาให้บริการได้ คือ

1) นักธุรกิจที่พำนักระยะสั้น (Business Visitors) โดยมีเงื่อนไขพำนักได้ไม่เกิน 90 วัน และขอขยายเวลาพำนักได้ แต่ทั้งหมดต้องไม่เกิน 1 ปี

2) ผู้โอนย้ายภายในกิจการ (Intra - Corporate Transferees) ซึ่งเป็นการโอนย้ายพนักงานข้ามชาติ ไทยเสนอผูกพัน โดยกำหนดให้ผู้ที่จะโอนย้ายเข้ามาทำงานในบริษัทที่อยู่ในประเทศไทยจะต้องทำงานกับบริษัทข้ามชาติแห่งนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และเป็นบุคลากรระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ให้พำนักครั้งแรกได้ 1 ปี ต่ออายุได้ครั้งละ 1 ปี รวมทั้งหมดต้องไม่เกิน 4 ปี นอกจากนี้ไทยเสนอผูกพันให้บุคลากรสาขาการศึกษาเข้ามาให้บริการได้เป็นระยะเวลา 1 ปี สามารถต่ออายุได้ และต้องได้รับเชิญจากสถาบันการศึกษาที่จดทะเบียนในประเทศไทย มีคุณสมบัติและประสบการณ์ตามที่สถาบันการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.3 การเปิดเสรีการลงทุน

ภายใต้ AANZFTA จะยังไม่มีผลบังคับจนกว่าประเทศภาคีจะจัดทำตารางข้อสงวนต่อกันแล้วเสร็จ จากการตรวจสอบข้อบทการลงทุนภายใต้ เงินลงทุนโดยตรงจากออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ในไทยเปรียบเทียบกับ TAFTA และ TNZCEP พบว่าในภาพรวมความตกลงฯ ทั้งสามมีข้อบทเรื่องการคุ้มครองการลงทุนที่คล้ายคลึงกัน โดยครอบคลุมการชดเชย การชะลอหรือป้องกัน การโอน การเคลื่อนย้ายกำไร การบังคับใช้กฎหมายในประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและเอกชน (Investor-State Dispute Settlement) และการเวนคืน

3. ผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ต่อไทย

3.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ภายใต้ AANZFTA ไทยได้รับประโยชน์ทางภาษีมากกว่าการเปิดตลาดภายใต้ TAFTA และ TNZCEP ในสาขาสิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง ยานยนต์และชิ้นส่วน โดยไทยเสนอผูกพันการเปิดตลาดไม่มากไปกว่าที่ได้ตกลงผูกพันไว้ใน AFTA TAFTA และ TNZCEP นอกจากนี้ยังได้รับประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า เนื่องจากภายใต้ AANZFTA เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกในประเทศภาคีสามารถนำเข้าวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เพื่อสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าได้ทุกกลุ่มสินค้าและเป็นช่องทางให้เกิดความร่วมมือในการผลิตสินค้านี้ระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศสมาชิก

ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีการปกป้องสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี 2 มาตรการหลักอย่างเข้มงวด คือ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด และมาตรการสุขอนามัย ดังนั้นภายใต้ AANZFTA จึงต้องเน้นความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ด้านการลด/เลิกมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีของทั้งออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ จึงได้เกิดข้อเสนอโครงการความร่วมมือด้าน Import Health Standard และโครงการความร่วมมือด้าน Food Safety Certification for Dairy & Meat Industries ซึ่งคาดว่าจะผลักดันให้ทั้งสองประเทศอำนวยความสะดวกในการเข้าสู่ตลาดมากขึ้น

3.2 ผลกระทบต่อภาคบริการของไทยจากการเปิดเสรีการค้าบริการ ไทยผูกพันการเปิดเสรีภาคบริการภายใต้ AANZFTA ไม่เกินกว่าที่ผูกพันภายใต้ AFAS และ TAFTA โดยกำหนดให้การจัดตั้งธุรกิจบริการ ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดในไทย โดยมีสัดส่วนหุ้นต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และมีจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ขณะที่ภายใต้ TAFTA ไทยเปิดตลาดให้ออสเตรเลียในธุรกิจบางสาขาที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 60 ในส่วนของ AFAS มีกำหนดจะยกเลิกข้อจำกัดทั้งหมดในบริการรูปแบบที่ 1 การให้บริการข้ามพรมแดน และรูปแบบที่ 2 การใช้บริการข้ามพรมแดน ภายในปี 2551 ขณะที่ภายใต้ AANZFTA ไทยเสนอไม่ผูกพัน (unbound) การเปิดตลาดบริการรูปแบบที่ 1 ในสาขาบริการส่วนใหญ่ของประเทศ

เนื่องจากภายใต้ TNZCEP ไม่มีข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีการค้าบริการ ดังนั้น การเปิดเสรีบริการภายใต้ AANZFTA จึงเป็นการเปิดเสรีภาคบริการเพิ่มเติมให้กับนิวซีแลนด์ โดยไทยผูกพันการเปิดเสรีภาคบริการไม่เกินกว่าที่กฎหมายของไทยอนุญาตไว้อยู่แล้ว

3.3 ผลกระทบต่อภาคการลงทุนของไทยจากการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ AANZFTA ยังไม่สามารถเปรียบเทียบผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากยังไม่มีข้อผูกพันการเปิดตลาดการลงทุนจนกว่าประเทศภาคีจะหารือและจัดทำตารางข้อสงวนให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี นับแต่ความตกลงมีผลใช้บังคับ

ด้านมูลค่าการลงทุนโดยตรง ระหว่างไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์พบว่าเพิ่มขึ้นหลังจาก TAFTA และ TNZCEP มีผลใช้บังคับ โดยเงินลงทุนโดยตรงจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ในไทยเพิ่มขึ้น 115 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจาก 315 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2548 เป็น 430 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2549 และเงินลงทุนโดยตรงจากไทยในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้น 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มจาก 28 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2548 เป็น 45 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2549 รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การลงทุนโดยตรงสุทธิระหว่างไทยกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

	2544	2545	2546	2547	2548	2549
เงินลงทุนโดยตรงจากออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ในไทย	272	153	316	361	315	430
เงินลงทุนโดยตรงจากไทยในออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	6	6	18	25	28	45

4. ผลกระทบด้านการเมือง สังคม และประชาชน

4.1 ผลกระทบต่อการเมืองและสังคมระหว่างประเทศ การที่ไทยเข้าร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเจรจาการค้าเสรีกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ นับว่าส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน เป็นการสร้างจุดยืนของไทยร่วมกับอาเซียนในการเป็นศูนย์กลางที่จะประสานการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

4.2 ผลกระทบต่อการเมืองและสังคมภายในประเทศ กลุ่มประเทศอาเซียน+6 ยึดถือธรรมเนียมการทูตแบบโอนอ่อนผ่อนปรนและไม่ก้าวก้าวระบบการเมืองและสังคมภายในของประเทศสมาชิก ดังนั้นภายใต้ AANZFTA จึงไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเมืองและสังคมภายในของประเทศสมาชิก

4.3 ผลกระทบต่อประชาชน ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีลักษณะเกี่ยวพันกัน (Trade Competitiveness) และความสัมพันธ์ทางการเมืองก็มีความแน่นแฟ้นมากขึ้นทำให้คาดการณ์ได้ว่าการจัดทำ AANZFTA จะทำให้ประชาชนไทยมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งดัชนีสวัสดิการของประชาชน (Welfare) ขยายตัวเพิ่มขึ้น

5. สรุป มาตรการสนับสนุน ข้อเสนอแนะ ผลกระทบที่ไทยได้รับจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

5.1 มาตรการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า การปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าภายใต้ AANZFTA แม้ว่าการพิสูจน์ที่มาของวัตถุดิบจะเป็นการเพิ่มต้นทุนทางด้านการบริหารจัดการให้แก่ผู้ประกอบการ ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการค้าต่างประเทศและกรมศุลกากร ควรดูแลสนับสนุน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการบริหารจัดการการผลิตภายใต้เงื่อนไขถิ่นกำเนิดสะสมอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์สูงสุด

5.2 มาตรการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการในภาคบริการของไทย ด้านบริการท่องเที่ยวและเดินทาง บริการขนส่งและกระจายสินค้า บริการก่อสร้างและวิศวกรรม ซึ่งเป็นธุรกิจภาคบริการที่ไทยมีศักยภาพและมีความได้เปรียบ โดยการกำหนดมาตรฐานของธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับธุรกิจภาคบริการไทยให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถรองรับปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอีกด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อบทการลงทุน

5.3.1 กำหนดนิยามของมาตรการที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์สิน (Expropriation) ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันรัฐบาลที่อาจถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากการใช้มาตรการต่างๆ ของรัฐที่เข้าข่ายการริบทรัพย์สินจากนักลงทุนของประเทศคู่ค้าได้

5.3.2 หากไม่สามารถกำหนดนิยามหรือปัจจัยพิจารณามาตรการที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์สินให้ชัดเจนได้ ก็ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน เพื่อกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใสและป้องกันการตีความว่าเป็นมาตรการที่เลือกปฏิบัติ อันจะนำไปสู่กรณีพิพาทได้

5.3.3 การเตรียมความพร้อมส่งเสริมการลงทุน ทั้งการลงทุนจากประเทศภาคี (Out-in) และการลงทุนของไทยในต่างประเทศ (In-Out) ควรปรับบทบาทของหน่วยงานด้านการลงทุนให้หลอมรวมและครอบคลุมด้านการค้าเข้าอยู่ในองค์กรเดียวกัน รวมทั้งปฏิรูปโครงสร้างสถาบัน (Institutional Reform) ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการการลงทุนทั้งสองด้าน

5.3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับตารางข้อสงวนการเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ AANZFTA โดยระบุมูลฐานที่ข้อสงวนสิทธิในการใช้ Negative List Approach จะไม่กระทบต่อภาคการลงทุนสาขาใหม่ๆ ของประเทศ เนื่องจากไทยได้ขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนสาขาใหม่ๆ ในอนาคตไว้แล้ว

5.4 ผลกระทบที่ไทยได้รับจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

ตารางที่ 2 ผลกระทบในกรณีที่ไทยจัดทำความตกลง AANZFTA

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	การค้าสินค้า	การค้าบริการ	การลงทุน
1. กระทบความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ 2. แสดงความมุ่งมั่นทางการเมืองระหว่างประเทศในการเข้าสู่ AEC+ 3. แสดงจุดยืนร่วมกับอาเซียนในการเป็นตัวกลางที่จะประสานงานการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค	1. ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เปิดตลาดสินค้ากลุ่มเครื่องหนัง สิ่งทอ ยานยนต์และชิ้นส่วนเพิ่มขึ้นและเร็วขึ้น 2. ผู้ส่งออกไทยสามารถนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เพื่อสะสมสินค้าเนคสินค้าได้ทุกกลุ่มสินค้า	1. เปิดโอกาสให้ธุรกิจบริการที่ไทยมีศักยภาพ เช่น ธุรกิจบริการท่องเที่ยวและเดินทาง ธุรกิจบริการขนส่ง	1. สิทธิประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าจะส่งผลให้มีการขยายการลงทุนระหว่างกัน ซึ่งจะเป็นผลดีกับการลงทุนของไทยและอาเซียนในภาพรวม 2. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อนักลงทุนต่างชาติในประเทศและภูมิภาคอื่น ให้มาลงทุนในอาเซียนรวมถึงไทยด้วย

ตารางที่ 3 ผลกระทบในกรณีที่ไทยไม่จัดทำความตกลง AANZFTA

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	การค้าสินค้า	การค้าบริการ	การลงทุน
1. สูญเสียโอกาสในความร่วมมือด้านต่างๆ ภายใต้ AANZFTA 2. ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นที่เข้าร่วมอาจมีความได้เปรียบด้านข้อมูลยุทธศาสตร์ (Asymmetric information) หากไทยไม่เข้าร่วมความตกลง	1. สูญเสียโอกาสในการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าที่ยืดหยุ่นมากกว่าเดิม โดยเฉพาะในกรณีสินค้ากลุ่มสิ่งทอ เหล็ก ทองแดง อลูมิเนียม เคมีภัณฑ์ และพลาสติก ที่มีกระบวนการผลิตมากกว่าหนึ่งขั้นตอน	1. สูญเสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากข้อผูกพันการเปิดตลาดภาคบริการภายใต้ AANZFTA ที่ผูกพันเกินกว่าที่ผูกพันภายใต้ GATS TAFTA และ AFAS	1. ในระยะสั้น ไม่ส่งผลกระทบต่อภาคการลงทุนของไทย เนื่องจากยังไม่มีข้อผูกพันการเปิดตลาดใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีการลงทุน จนกว่าประเทศภาคีจะจัดทำตารางข้อสงวนเสร็จ ระยะยาว ไทยขอสงวนสิทธิในการออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับสาขาของภาคการลงทุนที่เป็นสาขาของใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตไว้แล้ว

ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากสินค้ากลุ่มแร่ ได้แก่ เหล็ก ทองแดง อลูมิเนียม ซึ่งสินค้ากลุ่มนี้จะได้รับประโยชน์จากกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ยืดหยุ่นมากกว่า TAFTA และ TNZCEP และเป็นโอกาสให้กิจการขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพของประเทศภาคีขยายการลงทุนระหว่างกัน เพื่อผลิตชิ้นส่วนหรือแปรรูปสินค้า ซึ่งเป็นลักษณะเครือข่ายการผลิต (Production Network) อันเป็นรากฐานสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ในปี 2558